FIŞA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	Universitatea Babeş-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Greco-Catolică
1.3 Departamentul	Departamentul Blaj
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licenţă
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Teologie greco-catolică pastorală (la Blaj) / Licențiat în teologie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				KLR0099 **Teologie Dogmatică Mariologie**			
2.2 Titularul activităţilor de curs				Lect. univ. dr. pr. RUS Anton			
2.3 Titularul activităţilor de seminar				Lect. univ. dr. pr. RUS Anton			
2.4 Anul de studiu	IV	2.5 Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învăţământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuţia fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					38
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					22
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri					15
Tutoriat					3
Examinări					4
Alte activităţi: detectarea aportului autorilor greco-catolici români la Mariologie					12

3.7 Total ore studiu individual	94
3.8 Total ore pe semestru	150
3.9 Numărul de credite	6

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Nu este cazul
4.2 de competenţe	• Nu este cazul

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 De desfăşurare a cursului	• Prezenţa la prelegeri
5.2 De desfăşurare a seminarului/laboratorului	• Prezenţa şi intervenţiile la seminar, preluarea temei de seminar, elaborarea şi susţinerea seminarului, predarea la timpul stabilit

6. Competenţele specifice acumulate

Competenţe profesionale	În urma studierii acestei discipline, studentul trebuie să poată: • Să însuşească, să cunoască, să înţeleagă şi să utilizeze principiile, mijloacele, metodele, procedeele şi conceptele-limbajul-terminologia specifice Mariologiei; • Să poată prezenta întreg conţinutul disciplinei despre figura şi rolul Mamei lui Hristos; • Să explice, să interpreteze, să aplice şi să rezolve probleme din domeniul teologiei dogmatice - Mariologia; • Să dezvolte o reflecţie critică şi constructivă în interiorul domeniului; • Să fie creativ şi inovativ în domeniul Mariologiei; • Să poată aborda la nivel de discuţii realităţile circumscrise Mariologiei; • Să sesizeze importanţa Mariologiei în lume şi Biserică; • Să cunoască bibliografia aferentă studiului Mariologiei.
Competenţe transversale	• Să poată integra competenţele profesionale dobândite în urma cursului cu elementele specifice celorlalte discipline sau chiar domenii de studii, în virtutea interdisciplinarităţii şi transdisciplinarităţii dintre acestea şi Mariologia; • Să înţeleagă modul cum celelalte confesiuni creştine, religii necreştine sau diferite patrimonii culturale şi religioase percep figura şi poziţia Mamei lui Isus; • Să aibă capacitatea să răspundă în mod obiectiv interogativelor oamenilor timpului prezent referitoare la Mama lui Isus; • Să poată să gestioneze propria formare continuă personală şi profesională având ca punct de plecare cursul de Mariologie, dobândind autonomie şi responsabilitate în procesul de evaluare a datelor noi care vor apărea în domeniu; • În servicii alternative, absolvenţii acestui curs să poată fi cooptaţi în forme suplimentare de pregătire catehetică, activităţi ecumenice etc. • Iniţierea şi conducerea inovativă, creativă şi responsabilă a unor activităţi legate de domeniul Mariologiei.

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Cursul de Teologie Dogmatică - Mariologie şi-a dobândit un loc stabil şi de o importanţă evidentă în cadrul cursurilor de la Facultăţile de Teologie în lumea universitară modernă, întrucât fenomenul marian necesită investigaţii de ordin teologic şi istoric pentru a situa într-o perspectivă corectă expresiile de manifestare a devoţiunii mariane. Obiectivul general al disciplinei este acela de a prezenta în mod sistematic, printr-o abordare sincronică şi diacronică, misterul marian în lumina misterului lui Hristos şi al Bisericii, prezentând mariologia în iconomia mântuirii. Dată importanţa figurii Fecioarei Maria în istoria mântuirii şi în viaţa Poporului lui Dumnezeu, este stringentă necesitatea unui curs de mariologie în Facultăţile Teologice, în cazul de faţă fiind privilegiată ca metodologie de expunere sinteza sistematică sau viziunea organică a datelor mariane. Cursul se desfăşoară pe durata unui semestru, fiindu-i rezervate în fiecare săptămână două ore fizice de curs şi două de seminar.
7.2 Obiectivele specifice	• Insuşirea, cunoaşterea, înţelegerea şi utilizarea principiilor, mijloacelor, metodelor şi limbajului specifice Mariologiei; • Dezvoltarea unei reflecţii critice şi constructive în interiorul domeniului; • Individualizarea, citirea şi interpretarea datelor despre Mama lui Isus; • Capacitarea studentului la abordarea la nivel de discuţii a realităţilor circumscrise Mariologiei; • Sesizarea importanţei figurii şi rolului Mariei în viaţa Bisericii; • Cunoaşterea bibliografiei aferentă studiului Mariologiei; • Integrarea competenţelor profesionale dobândite de prezentul curs cu elementele specifice celorlalte discipline sau chiar domenii de studii, în virtutea interdisciplinarităţii şi transdisciplinarităţii dintre acestea şi Teologia Dogmatică - Mariologia; • Înţelegerea modului cum celelalte confesiuni creştine, religii necreştine, diferite patrimonii culturale şi religioase percep importanţa figurii şi rolului Mamei lui Isus; • Învăţarea gestionării propriei formări continue personale şi profesionale având ca punct de plecare cursul de Mariologie, dobândind autonomie şi responsabilitate în procesul de evaluare a datelor noi care vor apărea în domeniu. • În urma însuşirii cunoştinţelor teoretice pe care studentul în teologie le va acumula în cadrul cursului de Teologie Dogmatică - Mariologie, va avea posibilitatea de a răspunde interogativelor oamenilor timpului său privitoare la fundamentul biblic şi patristic, dezvoltarea modernă şi accepţiunile odierne ale devoţiunii mariane, înţelegând sa dobândească competenţele specifice acestui curs.

8. Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii. Bibliografie
CURS 1: **Introducere. Fenomenul marial** - fenomenul marial în Biserică şi în lume - disciplina Mariologie: definiţie, scop, metodologie - prezentarea Fişei cursului	Prelegere / expunere, prezentare, explicaţii, exemplificări.	**Bibliogr.:** MITROFAN, pp. 3-12.
CURS 2: **Fecioara Maria în cultul şi în reflecţia teologică a Bisericii Catolice**; - Fecioara Maria în cultul Bisericii - Fecioara Maria în reflexia teologică	Prelegere, exemplificări	**Bibl.:** MITROFAN, pp. 13-15.
CURS 3: **Maica Domnului în Bisericile Ortodoxe şi protestante. Maria la evrei şi musulmani** - Maica Domnului în Biserica Ortodoxă; - Mama lui Isus în Bisericile Protestante şi Biserica Anglicană; - Maria în iudaism şi islam;	Prelegere, exemplificări	**Bibl.:** MITROFAN, pp. 15-17; FERENŢ, pp. 415-432; PELIKAN, pp. 71-84; BULGAKOV, Serghie, *Rugul care nu se mistuie. Despre cultul Maicii Domnului în ortodoxie,* Ed. Anastasia, Bucureşti, 2001, pp. 187-231.
CURS 4: **Maria, mama lui Isus, în revelaţia biblică** - Sfânta Fecioară Maria în lumina teologiei biblice; - Sfânta Fecioară Maria în istoria mântuirii a adevărului revelat	Prelegere, exemplificări	**Bibliogr.:** MITROFAN, pp. 21-29; RENE-ERMANO, p. 3.
CURS 5: Maria, mama lui Isus, în Evanghelii - Maria, mama lui Isus, în Evanghelii; în Noul Testament; - bazele scripturistice ale cultului marial	Prelegere, exemplificări	**Bibliogr.:** MITROFAN, pp. 33-49; RENE-ERMANO, p. 3-40; PELIKAN, pp. 15-43.
CURS 6: Maica lui Hristos în creştinismul primar - Maica lui Hristos în comunităţile iudeo-creştine palestiniene; - Maica lui Isus în creştinismul elenist	Prelegere, exemplificări	**Bibliogr.:** MITROFAN, pp. 30-33; RENE-ERMANO, p. 3-40.
CURS 7: Născătoarea de Dumnezeu în primele concilii ale Bisericii - Născătoarea de Dumnezeu la Conciliul de la Niceea (325) şi Constantinopol (381) - definiţiile conciliilor din Efes (431) şi Calcedonia	Prelegere, exemplificări	**Bibliogr.:** RENE-ERMANO, p. 70-114.
CURS 8: Sfânta Fecioară Maria în scrierile Sfinţilor Părinţi ai Bisericii - perioada patristică; - sinteză tematică patristică	Prelegere, exemplificări	**Bibliogr.:** MITROFAN, pp. 51-70; RENE-ERMANO, p. 43-69; 114-267; PELIKAN, pp. 45-70; Luigi PADOVESE, *Introducere în teologia patristică,* trad. de Anton Rus, Ed. Buna Vestire, Blaj, 2003, pp. 117-128 (*Părinţii Bisericii şi Mariologia*); BULGAKOV, Serghie, *Rugul care nu se mistuie. Despre cultul Maicii Domnului în ortodoxie,* Bucureşti, 2001, pp. 233-256;
CURS 9: Maica Domnului în epoca medievală - teologi şi scrieri mariale; - omiletica liturgică, Maria – model de urmat	Prelegere, exemplificări	**Bibliogr.:** MITROFAN, pp. 70-77; PELIKAN, pp. 125-163.
CURS 10: Fecioara Maria în epoca modernă şi contemporană. Dogmele mariale moderne - epoca modernă. Reforma - epoca contemporană. Dogmele mariale. Conciliul Vatican II;	Prelegere, exemplificări	**Bibliogr.:** MITROFAN, pp. 77-116; PELIKAN, pp. 187-212; BULGAKOV, Serghie, *Rugul care nu se mistuie. Despre cultul Maicii Domnului în ortodoxie,* Ed. Anastasia, Bucureşti, 2001, pp. 99-185.
CURS 11: Preasfânta Născătoare în celebrarea liturgică şi viaţa Bisericii - Preasfânta Născătoare de Dumnezeu în liturgia Bisericii - timpul anului liturgic	Prelegere, exemplificări	**Bibliografie:** MITROFAN, pp. 117-131;
CURS 12: Maica Domnului în pietatea populară. Devoţiuni mariale - expresii ale pietăţii mariale populare. Spiritualitatea marială - evaluare teologică	Prelegere, exemplificări	**Bibliografie:** MITROFAN, pp. 131-144;
CURS 13: Reflecţie sistematică despre Mama lui Isus	Prelegere,	**Bibliogr.:** MITROFAN, pp. 97-116.;

- - orientări; - sinteză mariologică;	exemplificări	
CURS 14: Însemnătatea Fecioarei Maria în/pentru timpurile noastre. Apariţiile Fecioarei Maria. Încheiere - chipul Fecioarei Maria în zilele noastre - apariţiile mariale. Criterii de discernământ - Fecioara Maria în Biserica Greco-Catolică din România **Concluzie, rezumat şi evaluare a cursului**	Prelegere, exemplificări	**Bibliogr.:** MITROFAN, pp. 145-169; DUMEA, Claudiu, *Maria în apariţiile sale,* Arhiepiscopia Romano-Catolică, Bucureşti, 1997, 125 p.; PELIKAN, pp. 175-186.

Bibliografie

1) **RUS, Anton, *Mariologie.* Note de curs (uz intern), Blaj, 2013. Cursul va constitui materialul pentru examenul de la sfârşitul semestrului.**
2) MITROFAN, Ioan, *Mariologie.* Note de curs (uz intern), Blaj, 2004.
3) MAN, Sr. Ligia CIN, «*Mă vor ferici toate neamurile…». Elemente de mariologie biblică, patristică şi magisterială*, Ed. Galaxia Gutenberg, Târgu-Lăpuş, 2006, capitolul III (pp. 181-247). – [MAN]
4) FERENŢ, Eduard, *Mariologia,* Arhiepiscopia Romano-Catolică, Bucureşti, 2003. [FERENŢ]
5) PELIKAN, Jaroslav, *Fecioara Maria de-a lungul secolelor,* Ed. Humanitas, Bucureşti, 1996. [PELIKAN]
6) RENE, L.,-ERMANO, T., *Născătoarea de Dumnezeu în Sfânta Scriptură şi în Tradiţia Bisericii Răsăritene,* Oradea, 1998. [RENE-ERMANO]

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	**Observaţii. Bibliografie**
S. 1: Prezentarea temelor, a modului de desfăşurare şi a metodologiei seminarului de *Teologie Dogmatică mariologie*. Indicarea principalelor repere bibliografice pentru fiecare temă.	Prezentare, explicaţii, aplicaţii, dezbateri, discuţii dirijate, discuţii în grupe, grupuri de lucru, discuţii libere, dialog, analize, studii de caz	Studentul se documentează şi lucrează independent
S. 2: Cultul marial în BRU (sec. XVIII-XIX)	Prezentare şi dezbateri	**Bibl.:** literatura teologică greco-catolică.
S. 3. Cultul marial în BRU (1900-1948)	Prezentare şi dezbateri	**Bibl.:** literatura teologică greco-catolică.
S. 4: Cultul marial în BRU (1948-1989)	Prezentare şi dezbateri	**Bibl.:** literatura teologică greco-catolică.
S. 5: Cultul marian în BRU (1989-2013)	Prezentare şi dezbateri	**Bibl.:** literatura teologică greco-catolică.
S. 6: Asociaţii religioase mariale în BRU	Prezentare şi dezbateri	**Bibl.:** literatura teologică greco-catolică.
S. 7: Maica Domnului în pricesnele greco-catolice	Prezentare şi dezbateri	**Bibl.:** literatura teologică greco-catolică.
S. 8: Chipul Fecioarei Maria în scrierile PS Ioan Suciu	Prezentare şi dezbateri	**Bibl.:** literatura PS Ioan Suciu.
S. 9: Devoţiuni mariale în BRU (istoric, conţinut, practică, răspândire etc.)	Prezentare şi dezbateri	**Bibl.:** literatura teologică greco-catolică.
S. 10: Maica Domnului în literatura română şi universală / artă / muzică etc.	Prezentare şi dezbateri	**Bibl.:** literatura românească şi univ.
S. 11: Coordonatele unei mariologii greco-catolice româneşti	Prezentare şi dezbateri	**Bibl.:** literatura teologică greco-catolică.
S. 12: Preacurata Fecioară Maria în anul liturgic bizantin	Prezentare şi dezbateri	**Bibl.:** *Octoih, Minei, Euhologhion, Orologhion* etc.
S. 13: Preasfânta Născătoare de Dumnezeu în cărţile liturgice răsăritene	Prezentare şi dezbateri	**Bibl.:** *Octoih, Minei, Euhologhion, Orologhion* etc.
S. 14: Concluzii, rezumat, evaluarea seminarului;		

Bibliografie

Dicţionare: Diferite Dicţionare de Teologie, la vocile: Maria, Preasfânta Fecioară, Mariologie, etc.

Lucrări magisteriale.

Catehismul Bisericii Catolice, Ed. Arhiepiscopia Romano-Catolică, Bucureşti, 1993; ed. a III-a, 2003.

Papa Paul al VI-lea, *Enciclica „Marialis Cultus"* (2 februarie 1974), accesibilă pe internet: http://www.pastoratie.ro/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=41&Itemid=123; http://www.ercis.ro/magisteriu/index.asp?id=ioanpaul2

Papa Ioan Paul al II-lea, *Enciclica „Redemptoris Mater"* (25 martie 1987), Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice, Bucureşti, 1992, 80 p.; sau în Ioan Paul al II-lea, *Enciclice*, coord. Mgr. Vladimir Petercă, prefaţă Ioan Robu, arhiepiscop mitropolit de Bucureşti, traduceri de: Larisa Balbuzan, Iulia Cojocariu şi Wilhelm Dancă, Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice, Bucureşti, 2008, pp. 253-308. Accesibilă şi pe internet: http://www.pastoratie.ro/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=158&Itemid=123; http://www.ercis.ro/magisteriu/index.asp?id=ioanpaul2

Lucrări generale.

ADAMESCU, Cezarina, *«Iată Mama ta!». Semnificaţia cultului marian în Bisericile Catolică şi Ortodoxă,* Ed. Alma, Galaţi,

1998, 493 p.
BOZÂNTAN, Florin, *Fecioara Maria în misterul lui Cristos şi al Bisericii,* Ed. Galaxia Gutenberg, Târgu-Lăpuş, 2003, 170 p.
BRANIŞTE, Ene, *Liturgica generală*, Ed. IBMBOR, Bucureşti, 1993 (cap. VIII. *Sărbătorile Maicii Domnului*, pp. 186-199, şi Cap. XIX. *Reprezentări ale Maicii Domnului în pictura bisericească*, pp. 533-540).
BULGAKOV, Serghie, *Rugul care nu se mistuie. Despre cultul Maicii Domnului în ortodoxie,* trad. de Boris Buzilă, Ed. Anastasia, Bucureşti, 2001, 259 p.
COMAN, G. Ioan, *«Şi Cuvântul trup s-a făcut». Hristologie şi mariologie patristică,* Ed. Mitropoliei Banatului, Timişoara, 1993.
Luigi PADOVESE, *Introducere în teologia patristică,* trad. de Anton Rus şi Cristian Rarău, Ed. Buna Vestire, Blaj, 2003, pp. 117-128 (*Părinţii Bisericii şi Mariologia*);
RUS, Anton**,** *La ricezione del dogma dell'Immacolata Concezione nella Chiesa Greco-Cattolica della Transilvania*, in DIVINITAS. Rivista internazionale di ricerca e di critica teologica, an. LI, Vaticano, nr. 1, 2008, pp. 85-94.
RUS, Anton**,** *Devotiunea Rozarului in mediul religios greco-catolic românesc: între controversa rituală şi asumarea ca element ecleziologic*, STUDIA UNIVERSITATIS BABES BOLYAI THEOLOGIA CATHOLICA, 3, 2007, pp. 97-107.
RUS, Anton, *Reuniunile Mariane în eparhiile greco-catolice româneşti (1900-1948)*, în STUDIA UNIVERSITATIS BABES BOLYAI. THEOLOGIA CATHOLICA, Categ CNCSIS B+, an. LVI, nr. 1, 2011, pp. 29-41; accesibil pe net: http://studia.ubbcluj.ro/download/pdf/599.pdf
Texte liturgice precum *Euhologhionul*; manuale de Teologie Liturgică.

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conţinuturile disciplinei sunt coroborate cu aşteptările comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori din domeniul programului.
- Conţinuturile disciplinei răspund exigenţelor parohiei, fişei postului de muncă din domeniul bisericesc, educativ, caritativ, catehetic sau formativ şi voluntariat.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Însuşirea conţinuturilor	Examen oral final	50 %
	Materialul din conţinutul căruia vor fi formulate cele două întrebări de pe biletele de la examenul oral final de la sfârşit de semestru este: RUS, Anton, *Mariologie,* note de curs pentru studenţi. Cursul va putea fi preluat de la Secretariatul Dep. Blaj.	Metoda Procedura examinării: - studentul care nu va avea nici măcar o prezenţă la cursuri nu va fi primit în examen. - intrarea la examen va fi în ordine alfabetică. - vor fi înăuntru întotdeauna cel puţin doi studenţi; odată cu ieşirea de la examen a unui student, un altul va intra, va extrage un bilet de examen, va avea la dispoziţie 10 minute pentru pregătirea răspunsului şi notarea ideilor pe o coală pregătită dinainte, şi 15 minute pentru răspunsul oral. - subiectul extras nu se poate schimba.	
10.5 Seminar/ laborator	Participarea activă la dezbateri şi Elaborarea lucrării scrise	Evaluarea participării active la dezbateri şi Evaluarea lucrării scrise	50 %
	Pentru a fi luată în considerare nota de la seminar este necesară obţinerea notei de trecere la examenul oral final de la sfârşit de semestru.	Prezentarea la examenul final este condiţionată de întocmirea lucrării de seminar, pe temele propuse de titularul cursului, dar şi de predarea acestuia titularului de curs - în format electronic pe e-mail (antonrus18@yahoo.it) scris cu diacritice (ă, â, î, ţ, ş), - înainte de prezentarea la examenul final.	

10.6 Standard minim de performanţă

- Însuşirea materialului de învăţat.
- Probarea dezvoltării competenţelor specifice acumulate (profesionale, transversale).
- Finalizarea lucrării de seminar.
- Obţinerea a minimum 5 puncte: 1 din oficiu, 4 puncte la curs + seminar.

Data completării — Semnătura titularului de curs — Semnătura titularului de seminar

01.10.2018

Data avizării în departament — Semnătura directorului de departament

01.10.2018